

ששענמטאכאזער

Częstochowa, Aleja 6. telefon 201.

Piątek dn a 6 lipca 1928

ליכס צינדעז 7,45

פרייטשאַן, פֿי פֿנחם י"ח תמוז תרפ"ח.

אונזונג = אנערקענטע יודישע שרופע
 יורעקציע און גרימער און רעזולט פון קעמפונגן שרופט
 ש. קרסקוויטש פון אנפאל און דער נוצה בעדיק-
 שער סטערנעס מאכ היינט ווארשע - פערטן - ווינקלן פאר-
 דאסער, פרויען באשפירט, קאמארנאקס, שרופטן, לענגל-
 ער, ח"ח: יוסף גייטלעך, באשפירט, גרינגלעסן,
 ראבין, פערטלעכעס און אנדערע.

דער בלינדער
מאלער

צום ערשטען מאל דורך אונזער אנאמפל
פארעסטינער ליבע
 אין 3 אקטן מיט א פראלוג.
 מיט א גאנץ נעץ אויסשטאטונג, ניץ קאנצעפציע
 און רעזשי פון ש. הערשקאוויטש

יום = ה'ח' פה
אין 4 אקטן
מיט געזאגט און טעניז.

בית מדרש-טוב חמה אנו מכריזים את רבנו הנכבד רבי נחום אש שליט"א
נשואי בתו מרת בלימה את מר חיים יעקב בירערמאן
יובה לראות מאתם רוב עונג ונחת.
ק. קאק ורעיתו.

את רבנו חסדבר רבי נחום אש שלימ"א
 לנשואי בתו מרת ברימא את מר חיים יעקב בידערמאן
 אנו מברכים בברכת מל-טוב חסד ואת הוונ בעתיד סוחר וצולה.
 יוסף ראזענבוים ורעיתו.

Z okazji zaręczyn p. HELENY MICÓWNY
z p. IZASŁAWEM KIFEREM serdeczne życzenia składają
Rodzina Reingoldów
Zandbergów
Cytterowie.

Z okazji zaręczyn kuzynki naszej
p. Sali Epsteinówny z p. Leonem Gliksmanem
życzymy im, aby promień szczęścia był nieodstępnym
towarzyszem ich życia
Sala Kawówna, Sala Szunderówna,
Szaja Szunder.

צו דער פערלאפונג פון אונזער פריינד אריעזר גריקסמאן
מיט פיר. סארא עפשטיין חתונה א הארציגען מזל-טוב און
א גליקליכע צוקונפט.

צו דער פערשטונג פון אונזער ליבסטע אכטער און שטעטער
שרה פישטיין מיט ח' אליעזר גליקסמאן
 היינט א הערעלינג מול - מוב און ענינים צופרידנהייט
 עלטערן און געשטימטער.

Z intencją zaręczyć siostry i bratowej naszej
Sali Epsztajnowny z p. Leonem Gliksmanem
 życzymy, aby gwiazda szczęścia była nieodstępna
 towarzyszącą ich życia
David Epsztajn z Narzeczoną

Naszemu drogiemu Koledze p. Leonowi Gliksmanowi
z intencji zaręczyn z panną Salą Epsztajnowną składamy
serdeczne życzenia szczęścia i zadowolenia.
A. Fajwusiewicz i G. Najman.

Z intencji żaręczyn dreglego brata, szwagra i przyjaciola
naszego p. Leona Gliksmana z panną Salą Epsztajnowną
życzymy wiele szczęścia i zadowolenia
Berek Gliksman z Żoną, Zajnwel Abramo-
wicz z Żoną, Berek Dykerman z Żoną.

Szkoła Rzemiosł dla Żydów
w CZĘSTOCHOWIE
podaje do wiadomości, że rozpoczęły się zapisy do
oddz.: ślusarsko-mech., elektro mech. i stolarskiego.
Kancelarja czynna codziennie od 9 do 2.

דאס בעסטע
שפייזע-פעטס
צום בראטען, פּרעגלען און באקען אין
"פאטאקאל"
ד' בעסטע
פלאנצען-פוטער

"פאטאקאנא"

ראש בקטש שפיוע - איר

"פאטאק"

אלץ אונטער דער שטרענגער השגחה
פון דעם בערגיגער ראצינאט.

צוים יאָהרצײַט פון דעם
אונשמערבליכען פֿיהרער.

מקדור הערצל איז נאכט געווען ב' גתמוז תרס"ד.
תנו - יסתר מאלט אונז די נאכצונג ונאכט דעם 8 יולי.

[illegible]

השם פאר א חסידות השלם הינעם — כמעט א פערזענל יאחרתונדערע
ד זמן מיט — פאר איינע נעהמע דער דאווינער שטעטלעך פיר השלמען
דעם גרעסטען אייף אזא אופן העם פאר א הערש האט דען סתם
ווערן, און התעוררות צו מעשים פאר דער פערזענלעכונג פון א גרויס-
אירענע?

עס איז דאריבער געווארן א העלונג טראדיציע ביי די ציונים צו
הענטלען דעם יאָהיזעט פון אונטערזאליכען פוהרער, גניטן זאב טע-
ר הרצל, און א סאָג פון מעשים און צו געוועזען זיין אנדענקען מיט
אונזען פויטער אויף [?] פון נאמען און די הערצ-העלדער און ארץ-ישראל.
יערער פרומד פון דער ציוניסטישער אידעע פראָגט אויף זיך דעם
לעגען חוב און אויך א זכות מיטצוגענומען און דעם טאָג א שפּענדונג
דער דער אויסשטעלונג פון דעם אנדענקונגס-פאָנדעמענט פאר'ן פערשפּאָר-
נעם פוהרער — די הערצעל-העלדער.

חברים און פרשנר דער קרן קיסת און נפתח אונז פון די לעצטע גור-
ע פערשע פון שווער גרויסע פנהיג און אויף ופן געזען. דאס און אהניג
יש און ענטשטאנען און פאזשעס דער אונטערזוכער דענקמאל און
אונטערזוכען פנהיג — דער הער צל - פ פער.
העלל-ושע אונז פון צו פערנעסערן און צו פערשענערן דאס דאזיגע
דענקמאל.

קרן קימת לישראל.

יי פטוואוסטע היגטנישע פאך-אנשטאלט
 פון די געפיר. קרעמסקי
 סטראזשאצקע 4
 מאכט בעקאנט אז יעדען דאנערשטאג. איז צו
 בעקומען א שוויץ פאך
 צו זעהר נידריגע פרייזען.

הורש און דעטייר. **מ. ד. האר און**
די לאנג. עגויס-
טירענדע פֿירטע
נייער מאַרק רונ וואַרשאַווער גאס
פאסט פאקאנט די בערערע קונדשאפט און דאס בעשעפט איז פֿערזעהן מיט
א גרויסען אויסהאנדל פֿון אלערליי צערמאטן, לינאנעראן, דיוואנעס,
כאָדניקס, פלושען און פֿערשידענע אויסלעגנדישע און איגלענדישע
פֿאבריקעס, אלקארט פאמפֿיר-צוראטשע און.
רעזערע פֿאבריקלונג.
באַמערקונג: צום סוף איז מיין בעשעפֿט פֿערזעהן מיט פֿעלד און
אויסלעג-בעטן (לעזמאטס), און האמאטס צו פֿעסענע פרעזען.

צו דער חתונה פון פרי. ברימה אש פייט
 ח' חיים יעקב בירערמאן
 פון הארציגע ברבה
 שמואל פראנק

א ספר = תורה

אין נומען צושטאנד, שעחנק שריפט
מיט א מעסיגען פרייז צו פערקויפט
ערקוינען ביי פרייז א, גראדוקא (גארער), אלסע 38

בעזיצענדיג א קאפיטאל
פון 6000 זלאטעס

וויר איף צומעקטע ארם שותף צו א
פאבריק. וועלכע פראספעריט גוט.
עווענטועל צו פערדינגען אזעלכע.

מיט אפערמען ביטע ויך צו ווענדען אין דער אר-
מיניסטראציע פאר „Przemysł“.

ווערן געקויפט צו פערשטען ארבייט
ווארצמאן סענאטארסקע 8.

HEMORIDY

STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE

SWEDZENIE

The illustration shows a rectangular box for 'HEMORIN-KLAWE' with text in Polish: 'STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE', 'HEMORIN-KLAWE', and 'USUWA'. Next to the box is a long, thin applicator with a small container at one end. Two small, dark, cylindrical objects, likely the 'klawe' (claws) mentioned in the text, are shown in front of the applicator.

USUWA

HEMORIN-KLAWE

Izydorowi Nowakowi
z powodu zgonu jego nieodżałowanego
O J C A
wyrażają głębokie współczucie
DORA i NISAN REICHOWIE

ערשימערס פֿונ'ם אומגאָל האט חתם געוואָסען דער
פאָמיליק געהאָק צווישען פלוצדונגן מיטם פֿון
ווייזער אומגענועליכען פאן און פֿעמער
מרדכי ויל
העלבער איז פֿון דע פֿרייזשטייג אהעקגעוואָסען געהאָ-
רען, דריקען פֿיר אומגער פֿינפֿטען מיטגעפֿיל.
יחיאל זאָרגהאָסקי און פֿרוי.

לוישער רב צום היינצן רב, האט ער
 בעשעפטיגט אז עס עקזיסטירט שוין
 ישיבה און עס לערנען דארט 200
 בחורים.
 דר ראזנזע ערקלערונג האט בער-
 היינט דר נעמסער פון די נותנים-העל-
 עז זאגען נעמענהייט, אז משפחה-
 נאך האט חתם א רעה אינסטאנץ-
 יעס וואס מאטערן זיך מיט א שווע-
 רען קרייז דארף נישט אונטערשטע-
 צען קען לערערעס אונטערמוזעס און
 האבען זיך לערנענען נעלר, אויס צו-
 טונג און עהרפולכט צו דער ישיבה
 וואס טראגט דעם נאמען פון דעם גרוי-
 פען ירושען גאון מנן אברהם.
 דר חזק לעזען מיר אבער און דער
 קאלישער צימלונג אז שוין ישיבה עס-
 ווסמירט גארנישט, ד"ה עקזיסטירען
 עקזיסטירט זי יא, נור דאס איז ערשט
 שוין מין חדר ווי עס לערנען נאך 35
 תלמידים, און עס זענען בעשעפטיגט 2
 מלמדים, און דער שרייבער פון ערשט-
 קעל שרעקט זיך אן דעם קאלישער רב
 וואס ער זאגט צום אינערשטעס פאקט
 דאס אז ארויסליקען משולחים איבער
 דער העלט און זאמלען לערלער פאר א
 חדר ווי עס לערנען דארט 35 תלמי-
 דים, און צי אזוי אמת אז דער קאלי-
 שער רב האט אויס דעם משולח נע-
 געבען שוין ברייער, וואס דער רב האט
 ענטפערן העלען מיר שפעטער לעזען,
 דערהעלל און אויבער ענטפער, אז עס
 דארף זען גיט אויב דער כח מיר זא-
 לען קענען רעגירען, אויף דעם חפ-
 קירות וואס הערשט אין אויבער יור-
 שער נאס, אז כרי צו העלפען א יו-
 דען וואס היל נישט אריינצומען
 נישט מווען פארצוקומען מיט מנן
 אויס פאר א משולח מיט א קהמטער
 יוש און דער האנדירען אין מנן

בריעף פון אסטראווא

III

ערשט די לעצטע מעג האט זיך אין אסטראווא געהויבען דער אמת'ער סע- זאן, יעדער צוג פארענט נישט נעסט, פנים הרשות און עס טאכט דעם אינג- דרוק צוויי מי איין משענסטאג און אלט שוין קען לעבעדיג נישט נישט נעבלי- בען, מען זוכט נאך אלץ דירות, אבער חו מען שטייט וועגן שוין קען לעבן- נע האויבונג אין אסטראווא בכלל נישט פערשטען און די האט קומען אהער וועגן דירות מוען זיך בעניינען לעבן מיטן ארומגען ערשטע שעה אין האלד, אונטערן זיך מיט פרישע לופט אין פארהערן אהים אויסגעלופטערט. איך הייב זיך אין דעם ברעף נאך אנטהאלטן איין דעם ספעציעל יורי- שטן לעבען אין אסטראווא, העלבעס קענענערס זיך פרום די מנינים האט גענומען זיך דא, חסרונ ס'רוב טענסערשיגען קומען אהער נאך אויף שבת און צום דאזיגען נעמט שבת כמעט יעדער, אפילו דער האט איין- דערמאנט ערליכע ער זיך נישט צו געהן צום דאזיגען קימט ער דא אויך אין מנין.

און די מנינים וועגן דעם אין פער- שוועגן קיראזשען, און מנין אין דאס גרעסטע, האט עס דאזיגען כמעט ס'רוב משענסטאג און דער רב, וועגן מיר דאך געזעסען מיט פערשערענע מנינים חסידים, העלבעס האבען בעס דאזיגען ווערע אונטערשטיצט מנהיגים, איין אבער זיך קעס דורך א געהעטע האנד האבען די נערער חסידים די אייבערהאנד און דאס דאזיגען ערשט געוועהט לויט ווער שפערע, פרי- טאג-צוויינאכטס ב' קבלת שבת מרעקט זיך אמאל, אז רעדאסטער חסיד דאזיגען פאר'ן עמוד און ער זינגט אויף, לא תבשו' א אהערן נגון העל- בער איין נישט כמנהג נער, אבער דער עיקר איין שבת אינדערשט און דא- פאלט איין טאג לויפן נערער נוסח, דעם לעצטען שבת האט וואנדער נער- הענט פאר'ן עמוד ד' בערשע משענ- סטאג אסטראווא, א רעדאסטער בעל- תפלה, פון די נש' אונטערשטיצט און העל'ט נעקומען צו, הכל יודין' האט'ן ער געהאלט זינגען (די רש- דאסטער פירט זינגען, הכל יודין' און די נערער זינגען, אל און) הא- בען עטליכע נערער יונגעלעך אונט- הויבען הויך צו זאגען הכל יודין און ר' בעריש האט רעדווערט פון זינגען און געווינען האט ער סתם אל ארון כמנהג נער, די דאסטער חסידים האט האבען זיך געווינען פנים דאזיגען האבען אפילו געהאט מעניח צו ר'

וואס איז אים לך לך, נעה ארום אי- בער די יודישע קבוצים, זיך העלען זיך לעבן מעלען, ארום יודישע וועגן מעלען, עס דאך נור קו- מען דער יענער האט זיך קאנען די מלאכה און מילך העט איהם נישט געהען.

נאך מיט אים זיך זאך קאן איין זיך נישט בערווענען, ער האט דאך פארט געהאט א ברעף פון קאלטער רב. סא העלען זיך מען געווינען.

די שארף איז פערשטערט.

יענע הער, האב איך געפרעגט א שאלה מכה א קענטשען, א ליניע א- און, די האט געזאגט א אפגלאנג צווישען די עלטערן פון די קינדער, העלבעס וועגן געקומען צו פיר און האבען פיר אייגענע וועגן, אז האט שוין דעם לעבטערע פער, איין די בעשול- רונג נישט קען בערונדעטע, זיך האבען מיר געוואהט אין דער שולע, אויסגעפרעגט די קינדער און עס האט זיך ארויסגעווינען אז זיך די דאזיגע קינדערלעך האבען דעם לעהערע זאגאר גענומען.

און דאך העלען די שאלה, אז עס איז יא אויף, פערשטע האב איך יענע הער געפרעגט די שאלה, קענטשען איך אז איך האב נישט חרטה, ארום הער איך העלען יענע הער דאס נישט גע- שריבען, העלען איך דאך נישט גע- קומען דערנאך דעם אמת, אזוי האט איך אונטערגעווינען דעם בערונדעטע און אקט צוויי חו מען האט עס פיר אי- בערגענומען, דעם אמת וואנדער האט עס פיר קען גרויס נחת נישט פער- טאטע, אבער אונטער בין איך נאך- מעהר צוהערען, אז עס הערט טראג- גענומען א שערע בערונדעטע פון

אויף די אלע אנטהאלטן פון איגורע לעווער הער עס העט זיך ענדליך א- הייבען די אויסגעבונדען - קאמוניקאציע אין איגורע שטאדט קען איך ענטפערן פאלגענדעס:

אמת איין, אז אויסגעבונדען וועגן בע- אונט אין שטאדט ווער נישט, ארום שטעלט איך פאר, אז הער אונטער האויבונג אויף די קולעס 133 און איין נישט פאר אמת געזעכט קראנק אויף א פום און דאך געהן אויף א פא- מוועקען קען סטראדעס אין אסטראו- ארום פון דער פארנעקען קאסע האלט ער זיך שטארק געווינען, איין און אויסגעבונדען, אויך האלט עס נאך צונוי- געקומען פאר איגורע, וואנדער געווי- מע מענטשן האט שטארקען טאכטן גע- שטעלט מיט מוחרים, האט האויבונג אין א שטארקען עס שטארק, אויך האלט עס נישט פערשטערט די מענטשן א- געפער, האט ארומגען עטליכע קול- מעסער פון ווער הער.

אויך איין אמת אז די צעווינען הא- בען געשריבען, אז דעם 1-מען יולי העלען די אויסגעבונדען אנהויבען צו קורסירען, דער תירוצ איין נאך, אז איהר האט שטארקען לעווען, אז איהר האט נישט געמערקט אין העלבען יאהר דאס העט זיך און פאמער העט איהר מיר זאגען אז איהר האט געווינען האט דער געווינען אז די אויסגעבונדען האט דער געווינען האט געקויפט כרי צו בע- נוצען פאר דער געמערקטע העלען

קיין-כל איין קען משענסטאג פועל געהערט חו קען קלעבונג און בענו- דער איין דאס דער האנט פון די אסטראווא יודען צו געהערען קען משענסטאג.

דער געמערקט בעהער דערצו איין אויך פסק די מעשה מיטן שווא, הע- רום שוין א ריזיג ווערען חו דער משענסטאג פועל שווא ה' האטגעבען שווא אין אסטראווא און פאן קענטאל נישט אונטערגעלען קען אנערקען שווא אהענגעקומען שווא, ערשט הענטען ווערען האט דער קלעבונגער רב זיך שווערעקען צו אסטראווא איין סאקי נישט קען קהלה (די אסטראווא שטע- דינע יודישע אנהויבער צעהלען סך הכל 10 פערזאן) אבער ווערען קומען דאך אהין די משענסטאג אהער יודען אויך ווערען האוונג און די לעטניקע פירע האבען לעב צו עמען ערשט, האט ער זיך דערמאנט אז אסטראווא געהער קען קלעבונג, ארום א ראה דער איין דאס האט קלעבונג נעמט פון זיך עמאט און די משענסטאג אהער קהלה שטערט זיך נישט (ס'איז כדאי צו בעמערקען אז דאס איין דערמא- הייל אונטער פירעס האט שטענדיג געוואלט פ'בון פוחל די עטליכע ניל- דען עמאט און כדאי נישט העבען ווער עול אויף אונטער קהלה, אז דאס איין געזעס נישט רוכטונג פערשטעקט יעדער) און דער קלעבונגער רב האט אהערגעשיקט א שווא, האט דאך אבער דער משענסטאג אהער רב נישט געהאלט דערלאזען אז מען זאל משה גביל זיך דעם משענסטאג אהער שווא און די לעטניקע העלבעס וועגן אונט- של-מליך משענסטאג אהער האבען גע- הייבט איין געהאלט לעבן שווא, ב' ווער שטענדיגן שווא איין צוויי איין עטליכע צו א שטענדיגן מחלוקה, זאגט א שטענדיגן מחלוקה, דאס איין סאקי א דאנק עטליכע פערזאן, העלבעס האבען נישט געהאלט דערלאזען צו קען איינפירען, ב' האט עס האט שוין גאנץ נאנט געהאלטען אין אויף האלט דאס דערמאנט האט ק' אסטראווא צוויי גאנ- צע שוואים, הער ס'האלט געהער אין מיטען יאהר האלט מען געזעס געקענט זאגען אז ס'איז דא משה שוואים ח' העלבעס, דערמאנט איין דאך אבער נישט דער העכסטער פערזאן, הער די שטענ- סטאג אהער לעטניקע שווא, ח' א- סל העלבעס, שווא דער משענסטאג אהער הער שווא און דער קלעבונגער כאפט אויך אסטראווא א תהנעל, האט אונ- ווער יודעלעך וועגן דאך רחמים בני רחמים און זיך האבען רחמים איינפיר קלעבונגער שווא, העלבעס איין א ארומען און חו מען שטענדיג אז דער קלעבונגער רב האט פון איהם בע- קומען א שעהען טאג פאר אט דעם

אנהויבען צו קורסירען דעם 1-מען לי- פיעץ 1928 יאהר און געהער א מעה ר'ה נישט איהר וועגן זיך מועה, נאך זיך, די האט האבען עס געשריבען הא- בען זיך מועה געהער מיטן דאס, עס העלען קורסירען אויסגעבונדען אין משענסטאג, נאך הער העלעס און העלען יאהר?

73 און 70 ווירען ארום- ווארפען די 71.

קימט צו מיר צו לויפען א ארומער יוד געלבער פון הארשטער גאס מיט א געהער און א געשריב, אז מען מאכט איהם אומבולקליך, מען חיל איהם ארויסגעווינען פון דער דירה, האט איין—פערזאן איך, הער חיל איך ארויסגעווינען, דאך דערזעהלט מיר דער יוד א גאנצע מעשה, גאנצער האויבונג שוין דאך, זיך דעם הויז א ריזיג מיט אהערן און שטענדיג גע- צאהלט דירה - געלד, און ער אבער שטענדיג פערזאנט געהערען און האט נישט געקענט צעהלען צו דער צימט, האט מען איהם אונטערגעלען און נישט קענענדיג זיך צושטעלען צום געזעכט האט דער בעל-הבית מיט דער בעל- הבית'ע ארויסגעקומען א עקספויזיט, איינע הארט דער 71-יאהרנער געל- בארד, העלבער האויבונג אויף הארשט- הער 7, איין א שווא מיט א קיך, האט דער באקלען און ארומגעוואלען, די פערלאנג צווינען, אז מען זאל איהם זיך געפילט בעבעל, האט געשטעהט פון צוויי צוויינען בעמען, א אלט- פערקניש שטענדיג ארויסגעווינען אויף דער גאס.

מיט האט קען איך איך העלבען, פערזאן איך איהם, וואס ער, אז ער בעס מיר איך זאל שרייבען, דאס הייבט

אויף כל איין קען משענסטאג פועל געהערט חו קען קלעבונג און בענו- דער איין דאס דער האנט פון די אסטראווא יודען צו געהערען קען משענסטאג.

דער געמערקט בעהער דערצו איין אויך פסק די מעשה מיטן שווא, הע- רום שוין א ריזיג ווערען חו דער משענסטאג פועל שווא ה' האטגעבען שווא אין אסטראווא און פאן קענטאל נישט אונטערגעלען קען אנערקען שווא אהענגעקומען שווא, ערשט הענטען ווערען האט דער קלעבונגער רב זיך שווערעקען צו אסטראווא איין סאקי נישט קען קהלה (די אסטראווא שטע- דינע יודישע אנהויבער צעהלען סך הכל 10 פערזאן) אבער ווערען קומען דאך אהין די משענסטאג אהער יודען אויך ווערען האוונג און די לעטניקע פירע האבען לעב צו עמען ערשט, האט ער זיך דערמאנט אז אסטראווא געהער קען קלעבונג, ארום א ראה דער איין דאס האט קלעבונג נעמט פון זיך עמאט און די משענסטאג אהער קהלה שטערט זיך נישט (ס'איז כדאי צו בעמערקען אז דאס איין דערמא- הייל אונטער פירעס האט שטענדיג געוואלט פ'בון פוחל די עטליכע ניל- דען עמאט און כדאי נישט העבען ווער עול אויף אונטער קהלה, אז דאס איין געזעס נישט רוכטונג פערשטעקט יעדער) און דער קלעבונגער רב האט אהערגעשיקט א שווא, האט דאך אבער דער משענסטאג אהער רב נישט געהאלט דערלאזען אז מען זאל משה גביל זיך דעם משענסטאג אהער שווא און די לעטניקע העלבעס וועגן אונט- של-מליך משענסטאג אהער האבען גע- הייבט איין געהאלט לעבן שווא, ב' ווער שטענדיגן שווא איין צוויי איין עטליכע צו א שטענדיגן מחלוקה, זאגט א שטענדיגן מחלוקה, דאס איין סאקי א דאנק עטליכע פערזאן, העלבעס האבען נישט געהאלט דערלאזען צו קען איינפירען, ב' האט עס האט שוין גאנץ נאנט געהאלטען אין אויף האלט דאס דערמאנט האט ק' אסטראווא צוויי גאנ- צע שוואים, הער ס'האלט געהער אין מיטען יאהר האלט מען געזעס געקענט זאגען אז ס'איז דא משה שוואים ח' העלבעס, דערמאנט איין דאך אבער נישט דער העכסטער פערזאן, הער די שטענ- סטאג אהער לעטניקע שווא, ח' א- סל העלבעס, שווא דער משענסטאג אהער הער שווא און דער קלעבונגער כאפט אויך אסטראווא א תהנעל, האט אונ- ווער יודעלעך וועגן דאך רחמים בני רחמים און זיך האבען רחמים איינפיר קלעבונגער שווא, העלבעס איין א ארומען און חו מען שטענדיג אז דער קלעבונגער רב האט פון איהם בע- קומען א שעהען טאג פאר אט דעם

אנהויבען צו קורסירען דעם 1-מען לי- פיעץ 1928 יאהר און געהער א מעה ר'ה נישט איהר וועגן זיך מועה, נאך זיך, די האט האבען עס געשריבען הא- בען זיך מועה געהער מיטן דאס, עס העלען קורסירען אויסגעבונדען אין משענסטאג, נאך הער העלעס און העלען יאהר?

73 און 70 ווירען ארום- ווארפען די 71.

קימט צו מיר צו לויפען א ארומער יוד געלבער פון הארשטער גאס מיט א געהער און א געשריב, אז מען מאכט איהם אומבולקליך, מען חיל איהם ארויסגעווינען פון דער דירה, האט איין—פערזאן איך, הער חיל איך ארויסגעווינען, דאך דערזעהלט מיר דער יוד א גאנצע מעשה, גאנצער האויבונג שוין דאך, זיך דעם הויז א ריזיג מיט אהערן און שטענדיג גע- צאהלט דירה - געלד, און ער אבער שטענדיג פערזאנט געהערען און האט נישט געקענט צעהלען צו דער צימט, האט מען איהם אונטערגעלען און נישט קענענדיג זיך צושטעלען צום געזעכט האט דער בעל-הבית מיט דער בעל- הבית'ע ארויסגעקומען א עקספויזיט, איינע הארט דער 71-יאהרנער געל- בארד, העלבער האויבונג אויף הארשט- הער 7, איין א שווא מיט א קיך, האט דער באקלען און ארומגעוואלען, די פערלאנג צווינען, אז מען זאל איהם זיך געפילט בעבעל, האט געשטעהט פון צוויי צוויינען בעמען, א אלט- פערקניש שטענדיג ארויסגעווינען אויף דער גאס.

מיט האט קען איך איך העלבען, פערזאן איך איהם, וואס ער, אז ער בעס מיר איך זאל שרייבען, דאס הייבט

אויף כל איין קען משענסטאג פועל געהערט חו קען קלעבונג און בענו- דער איין דאס דער האנט פון די אסטראווא יודען צו געהערען קען משענסטאג.

דער געמערקט בעהער דערצו איין אויך פסק די מעשה מיטן שווא, הע- רום שוין א ריזיג ווערען חו דער משענסטאג פועל שווא ה' האטגעבען שווא אין אסטראווא און פאן קענטאל נישט אונטערגעלען קען אנערקען שווא אהענגעקומען שווא, ערשט הענטען ווערען האט דער קלעבונגער רב זיך שווערעקען צו אסטראווא איין סאקי נישט קען קהלה (די אסטראווא שטע- דינע יודישע אנהויבער צעהלען סך הכל 10 פערזאן) אבער ווערען קומען דאך אהין די משענסטאג אהער יודען אויך ווערען האוונג און די לעטניקע פירע האבען לעב צו עמען ערשט, האט ער זיך דערמאנט אז אסטראווא געהער קען קלעבונג, ארום א ראה דער איין דאס האט קלעבונג נעמט פון זיך עמאט און די משענסטאג אהער קהלה שטערט זיך נישט (ס'איז כדאי צו בעמערקען אז דאס איין דערמא- הייל אונטער פירעס האט שטענדיג געוואלט פ'בון פוחל די עטליכע ניל- דען עמאט און כדאי נישט העבען ווער עול אויף אונטער קהלה, אז דאס איין געזעס נישט רוכטונג פערשטעקט יעדער) און דער קלעבונגער רב האט אהערגעשיקט א שווא, האט דאך אבער דער משענסטאג אהער רב נישט געהאלט דערלאזען אז מען זאל משה גביל זיך דעם משענסטאג אהער שווא און די לעטניקע העלבעס וועגן אונט- של-מליך משענסטאג אהער האבען גע- הייבט איין געהאלט לעבן שווא, ב' ווער שטענדיגן שווא איין צוויי איין עטליכע צו א שטענדיגן מחלוקה, זאגט א שטענדיגן מחלוקה, דאס איין סאקי א דאנק עטליכע פערזאן, העלבעס האבען נישט געהאלט דערלאזען צו קען איינפירען, ב' האט עס האט שוין גאנץ נאנט געהאלטען אין אויף האלט דאס דערמאנט האט ק' אסטראווא צוויי גאנ- צע שוואים, הער ס'האלט געהער אין מיטען יאהר האלט מען געזעס געקענט זאגען אז ס'איז דא משה שוואים ח' העלבעס, דערמאנט איין דאך אבער נישט דער העכסטער פערזאן, הער די שטענ- סטאג אהער לעטניקע שווא, ח' א- סל העלבעס, שווא דער משענסטאג אהער הער שווא און דער קלעבונגער כאפט אויך אסטראווא א תהנעל, האט אונ- ווער יודעלעך וועגן דאך רחמים בני רחמים און זיך האבען רחמים איינפיר קלעבונגער שווא, העלבעס איין א ארומען און חו מען שטענדיג אז דער קלעבונגער רב האט פון איהם בע- קומען א שעהען טאג פאר אט דעם

אנהויבען צו קורסירען דעם 1-מען לי- פיעץ 1928 יאהר און געהער א מעה ר'ה נישט איהר וועגן זיך מועה, נאך זיך, די האט האבען עס געשריבען הא- בען זיך מועה געהער מיטן דאס, עס העלען קורסירען אויסגעבונדען אין משענסטאג, נאך הער העלעס און העלען יאהר?

73 און 70 ווירען ארום- ווארפען די 71.

קימט צו מיר צו לויפען א ארומער יוד געלבער פון הארשטער גאס מיט א געהער און א געשריב, אז מען מאכט איהם אומבולקליך, מען חיל איהם ארויסגעווינען פון דער דירה, האט איין—פערזאן איך, הער חיל איך ארויסגעווינען, דאך דערזעהלט מיר דער יוד א גאנצע מעשה, גאנצער האויבונג שוין דאך, זיך דעם הויז א ריזיג מיט אהערן און שטענדיג גע- צאהלט דירה - געלד, און ער אבער שטענדיג פערזאנט געהערען און האט נישט געקענט צעהלען צו דער צימט, האט מען איהם אונטערגעלען און נישט קענענדיג זיך צושטעלען צום געזעכט האט דער בעל-הבית מיט דער בעל- הבית'ע ארויסגעקומען א עקספויזיט, איינע הארט דער 71-יאהרנער געל- בארד, העלבער האויבונג אויף הארשט- הער 7, איין א שווא מיט א קיך, האט דער באקלען און ארומגעוואלען, די פערלאנג צווינען, אז מען זאל איהם זיך געפילט בעבעל, האט געשטעהט פון צוויי צוויינען בעמען, א אלט- פערקניש שטענדיג ארויסגעווינען אויף דער גאס.

מיט האט קען איך איך העלבען, פערזאן איך איהם, וואס ער, אז ער בעס מיר איך זאל שרייבען, דאס הייבט

1-8 = 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th, 8th, 9th

היינום און t אין דער הויפט = ראָל די רח- צענדע און יונגע דראַרא באַוו.	מאַטער נאוואשי אַרעט 12 לעצטער סטאַנס האלב 10.
פון שבת דעם SERCE אויסברייטונגען סענס. קרימינעלע דראמא, פול מיט עמאציע פון לעבען פון וויסט נעהמער פער. — דעם נאָכ נאָך די שולדיגע	מאַטער נאווי אלעק 43 לעצטער סטאַנס האלב 10 און.

מאמער
„נאווי“
 אלעס 43.
 לעצערע שטאנע האלט 10 אה.